

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats 15 hp

Medie- och kommunikationsvetenskap

Lantisen som blev partiledare och näringsminister

*- en analys av hur Maud Olofsson gestaltas i
medierna*

Anna Andersson
Medie- och
kommunikationsvetenskap
61-90 hp
Vårterminen 2011

Handledare: Dino Viscovi

Abstrakt

- Titel:** Lantisen som blev partiledare och näringsminister – en analys av hur Maud Olofsson gestaltas i medierna
- Författare:** Anna Andersson
- Syfte:** Syftet med uppsatsen är att undersöka hur kvinnliga politiker gestaltas i medierna. Detta med Maud Olofsson som exempel.
- Metod:** Hermeneutisk metod samt kritisk diskursanalys.
- Teori:** Gestaltningsteori samt teori kring politisk kommunikation och genusteori.
- Material:** 31 nyhetsartiklar i dagstidningar som ges ut i de tre storstäderna, Stockholm, Göteborg och Malmö från åren 2001, 2004-2006 samt 2009-2011.
- Huvudslutsatser:** Mediernas gestaltning av Maud Olofsson utgår ifrån stereotypa bilder av hur hon som kvinna inom politiken förväntas vara. Maud Olofsson gestaltas i medierna utifrån tre olika stereotyper; bondmora, husmoder och järnlady. Då medierna är en viktig arena för politisk kommunikation är det av vikt att även titta på den politiska kommunikationens system utifrån ett genusperspektiv
- Universitet:** Medie- och kommunikationsvetenskap, Linnéuniversitetet
- Handledare:** Dino Viscovi
- Examinator:** Göran Palm
- Nyckelord:** Gestaltning, Politisk kommunikation, Medier, Genusperspektiv, Maud Olofsson

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställning	6
2. Tidigare forskning	7
2.1 Kvinnor i nyhetsmedier	7
2.2 Kvinnliga politiker i medierna	8
3. Teori	11
3.1 Gestaltningsteori	11
3.2 Politisk kommunikation	12
3.3 Genusteoretiskt perspektiv	13
3.4 Genus och politisk kommunikation	14
4. Metod	16
4.1 Val av metod	16
4.2 Hermeneutisk utgångspunkt	16
4.3 Kritisk diskursanalys	16
4.4 Undersökningens genomförande	17
4.5 Kritik av metod	18
5. Resultat och analys	19
5.1 Bondmorän	19
5.2 Husmodern	22
5.3 Järnlady	25
5.4 Analys - gestaltningen av Maud Olofsson	29
6. Slutdiskussion	33
6.1 Återkoppling till problemställning	33
6.2 Återkoppling till tidigare forskning	35
Referenser	37

1. Inledning

I denna uppsats ämnar jag att undersöka hur kvinnliga politiker gestaltas i medierna. Detta med fokus på hur partiledaren och näringsministern Maud Olofsson gestaltas i svenska nyhetsmedier. Maud har under tio års tid varit partiledare för Centerpartiet och i fem år näringsminister. Under denna tid har hon varit en drivande kraft i bildandet av den borgerliga alliansen, tagit Centerpartiet till regeringsposition, varit vice statsminister samt näringsminister. Som partiledare och näringsminister har Maud Olofsson ofta synt i medierna. Hon har själv kritiserat medierna för att de fokuserat mer på hennes putande läppar än på hennes politiska ställningstagande. Men stämmer detta påstående verkligen? Det vill jag undersöka i denna uppsats.

Maud Olofsson beskriver i en artikel publicerad i Aftonbladet 2009 hur hon som kvinna och politiker upplever mediernas gestaltning av henne:

- Det är väldigt ovanligt att vara kvinna och näringsminister. Många tvivlar på att jag behärskar frågorna till fullo.
- I media beskrivs mina skor eller mina putande röda läppar. Så skulle man aldrig beskriva en man i samma position. På det sättet får jag det mycket tuffare och blir enklare att kritisera (Sandberg 2009).

Denna beskrivning som Maud Olofsson själv gör av hur kvinnliga politiker gestaltas i medierna stämmer väl överens med vad forskningen på området visar. Det finns skillnader i hur kvinnliga och manliga politiker gestaltas i medierna. Dessa gestaltningar utgår ifrån stereotypa föreställningar kring vad som är kvinnligt respektive manligt (Norris 1997). De innebär också att mannen ses som norm och kvinnan som den avvikande (Kleberg 2006). Då den tidigare forskningen på området främst gjorts i en amerikansk kontext vill jag med denna uppsats bidra till forskningsfältet genom att undersöka huruvida dessa mönster även återfinns i en svensk kontext.

1.1 Bakgrund

Politik handlar ytterst om makt, makten att påverka och besluta. Men också om makten över bilden av verkligheten. I dagens samhälle har medierna en viktig roll i skapandet av vår bild av verkligheten. Det är genom dessa som vi får information om vad som sker i omvärlden. Medierna är på så sätt en viktig arena för skapandet och reproduktion av vår verklighetsuppfattning (Strömbäck 2009). Dock är det inte enbart medierna som påverkar människors föreställning av verkligheten, denna kan också påverkas av andra faktorer, som exempelvis vilken social kontext människor befinner sig i eller vilken social bakgrund en människa har i form av exempelvis ålder, klass och

etnicitet (McQuial 1994). I denna uppsats kommer dessa aspekter dock utelämnas och fokus är på mediernas gestaltning av verkligheten.

Medierna är en viktig arena för politisk kommunikation, vilket innebär att politikerna blivit allt mer beroende av medierna, då det är genom dessa som de kan nå ut med sitt politiska budskap till allmänheten. Det är på så sätt också genom medierna som allmänheten kan skapa sig en uppfattning om politiker och deras åsikter. Den bild av det politiska livet som presenteras i medierna är inte en avspeglning av verkligheten, utan en gestaltning av den. Mediernas gestaltning av verkligheten är därför av stor betydelse för demokratin, eftersom det är de som ytterst förmedlar bilden av det politiska livet till allmänheten (Strömbäck 2009).

Då medierna blivit en allt viktigare arena för politisk kommunikation har dagens politiker i allt högre utsträckning behövt anpassa sin kommunikation till mediernas format. Teoretiker talar om en mediering och medialisering av politiken (Strömbäck 2009). Medieringen innebär att medierna blivit den viktigaste kanalen för kommunikation mellan politiker och medborgare. Människor kan idag inte enbart inhämta den kunskap de behöver för att fungera som demokratiska medborgare genom interpersonella möten och egna erfarenheter. Dagens politik kommuniceras till största del genom medierna och det är här medborgarna får den politiska information de behöver. Mediering är ett statiskt begrepp som åskådliggör mediernas roll i förhållande till politikerna (Strömbäck 2009). Begreppet medialisering syftar till den process som sker när politiker anpassar sig till mediernas logik. Medialiseringen av politiken har inneburit att den politiska kommunikationen kommit att påverkas av medierna och deras format. Detta genom att politikerna i hög utsträckning anpassar sig till mediernas logik, för att förbättra sin kommunikation med allmänheten (Strömbäck 2009).

Samtidigt som en mediering och medialisering har skett av den politiska kommunikationen har medierapporteringen kring kvinnor inte förändrats nämnvärt. Kvinnor har historiskt sett förekommit mindre i nyhetsmedier än män. Även idag är representationen i medierna ojämlik, männen representerar fortfarande cirka 70 procent jämfört med kvinnornas 30 procent (Jarlbro 2006). Dessutom får kvinnorna i medierna oftare uttala sig kring mjuka frågor som förknippas med kvinnlighet, exempelvis omsorg och sjukvård, medan männen får uttala sig kring hårda frågor som förknippas med manlighet, exempelvis näringsliv och ekonomi (Djerf-Pierre & Löfgren Nilsson 2004).

Utifrån denna bakgrund finner jag det intressant att titta på hur Maud Olofsson gestaltas i medierna som kvinna i en maktposition.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka mediernas roll i det politiska samhället, med fokus på hur kvinnliga politiker gestaltas i medierna. Med Maud Olofsson som exempel vill jag undersöka hur svenska nyhetsmedier väljer att gestaltar kvinnor inom politiken. Om de bekräftar eller utmanar den rådande stereotypa gestaltningen av kvinnliga politiker som tidigare undersökningar åskådliggjort. Gestaltningen av kvinnliga politiker i medierna är ett viktigt ämne att undersöka eftersom medierna som nämnts ovan i stor utsträckning är en betydelsefull aktör på den politiska arenan. Forskningen kring mediernas gestaltning av kvinnliga politiker är begränsad i Sverige, men den internationella forskningen på området pekar som nämnts tidigare på att tydliga skillnader finns i gestaltningen av kvinnor och män. Min förhoppning är att jag med denna uppsats ska kunna bidra till att synliggöra huruvida dessa skillnader i gestaltning även förekommer i en svensk kontext.

1.3 Frågeställning

Jag har valt att fokusera uppsatsen vid följande frågeställningar:

- Hur gestaltas Maud Olofsson i medierna?
- Hur kan denna gestaltning tolkas utifrån teorin kring politisk kommunikation?

Med utgångspunkt ur ett genusperspektiv samt med fokus på gestaltningsteori kommer jag titta på hur Maud som kvinna och politiker framställs i medierna. Jag har valt att fokusera min studie vid endast ett studieobjekt, Maud Olofsson, då jag vill fördjupa min analys kvalitativt och komma nära materialet. Mycket av forskningen på området har varit av kvantitativ art och jag ville med denna studie genomföra en kvalitativ mer djupgående analys. Därför har jag valt bort möjligheten att analysera flera kvinnliga politiker.

2. Tidigare forskning

2.1 Kvinnor i nyhetsmedier

Forskningen kring kvinnors representation i nyhetsmedierna är ett väl undersökt område, såväl i Sverige som internationellt. Även om denna forskning inte specifikt handlar om kvinnor inom politiken, är den ändå en viktig bakgrund till denna uppsats. Detta då det mönstret som finns inom denna forskning även kan kopplas till det mönster som återfinns i forskningen kring gestaltningen av kvinnliga politiker. I forskningen kring kvinnors representation i nyhetsmedier finns tre tydliga tendenser; kvinnor förekommer i betydligt mindre utsträckning än män i nyhetsmedierna, kvinnor gestaltas i nyhetsmedierna utifrån stereotypa bilder genom att de lyfts fram som privatpersoner med stark anknytning till den privata sfären och dessutom skiljs kvinnor och män åt genom att de får representera olika nyhetsområde, där de manliga områdena har högre status (Kleberg 2006).

Den tidiga feministiska forskningen för 1970, visar att kvinnor sällan eller aldrig var representerade i medierna. Om de var representerade var de inte i fokus och fick inte heller uttala sig (Norris 1997). När kvinnorörelsen under 1970-talet fick ett uppsving, tog även forskning på området fart. Under denna period fick kvinnorna något större roll i medierna. Men de uttalade sig sällan som offentliga personer, utan fick hålla sig till att representera den privata sfären, vilken kvinnor traditionellt sett förknippas med. Om de fick uttala sig som offentliga personer rörde det ofta mjuka frågor, som exempelvis omvårdnad och kultur. En stor del av rapporteringen kring kvinnor under denna tid rörde dessutom brott, där kvinnor var i offerrollen (Norris 1997). Dagens forskning kring kvinnorepresentationen i medierna visar att andelen kvinnor i medierna ökar, men att männen fortfarande har ett tydligt grepp om vissa områden, exempelvis den politiska arenan. Forskning inriktad mot politiska ledares representation i medierna visar att andelen kvinnor som representeras som offentliga personer i den politiska sfären även idag är begränsad (Norris 1997).

Representationen av kvinnor och män skiljer sig också åt rörande vilka områden som män respektive kvinnor får företräda. Män får som nämnts tidigare i många fall representera hårda områden i form av exempelvis utrikes- och inrikespolitik, ekonomi och näringsliv. Medan kvinnor får representera mjuka områden i form av exempelvis sociala frågor, kultur och

skola. De hårda områdena som männen representerar anses vara av större betydelse och har högre status (Djerf-Pierre & Löfgren Nilsson 2004). Det sker på detta sätt en horisontell differentiering mellan de områden som könen representerar. Även en hierarkisk differentiering sker mellan de hårda och mjuka områdena, då de hårda områdena har en högre status än de mjuka (Djerf-Pierre & Löfgren Nilsson 2004).

2.2 Kvinnliga politiker i medierna

Forskningen som berör hur kvinnliga politiker representeras i medierna är ett område som undersökts både kvantitativt och kvalitativt. Mestadels har forskarna kvantitativt undersökt i vilken grad kvinnor finns med i medieinnehållet. De kvalitativa undersökningarna å sin sida har fokuserat vid hur kvinnor gestaltas i medierna, genom att inrikta sig på att analysera i vilka sammanhang kvinnor får komma till tals samt i vilken roll de framställs (Kleberg 2006).

Mediernas representation av kvinnliga politiker är ett relativt nytt forskningsområde, såväl i Sverige som internationellt. Den kvantitativa forskningen visar att andelen kvinnliga politiker som förekommer i medierna under senare år har ökat. Andelen kvinnliga politiker som intervjuas i nyhetsmedierna är dock betydligt färre än andelen kvinnor som finns med i det parlamentariska arbetet (Edström 2006).

Inom den kvalitativa forskningen på området har man valt att titta på hur kvinnor inom politiken gestaltas i medierna samt vilka olika representationer som finns av kvinnliga politiker. Gestaltningen av kvinnliga politiker visar att medierna inte sällan utgår ifrån att presentera dem som privatpersoner. Detta trots att de som politiker representerar en offentlig roll. De kvinnliga politikernas privatliv blir ofta en viktig del i rapporteringen kring dem och de gestaltas inte sällan i rollen som moder, fru eller dotter. Medierna lyfter ofta frågan hur de får ihop sitt privatliv med det politiska uppdraget, någonting som sällan diskuteras vid gestaltningen av manliga politiker (Kleberg 2006). Dessutom talar medierna ofta om de kvinnliga politikernas utseende genom att kommentera deras klädsel eller frisyr. Någonting som inte heller är särskilt vanligt i gestaltningen av manliga politiker (Edström 2006).

När det gäller representation visar den kvalitativa forskningen på området att kvinnliga politiker, precis som kvinnor i allmänhet får representera de

politiska områden som traditionellt sett förknippas med kvinnlighet. Kvinnliga politiker får representera de mjuka områdena, medan de manliga politikerna får representera de hårda (Norris 1997). Det sker även här en horisontell och vertikal differentiering av vilka område som kvinnliga och manliga politiker representerar.

Att mannen är normen inom politiken och kvinnan den avvikande märks inte minst i mediernas ordval. Det talas ofta om kvinnliga politiker, men sällan om manliga. När en kvinna som politiker är hård och beslutsam kallas hon precis som Margret Thatcher för ”järnlady”, medan en manlig politiker snarare förväntas vara hård och beslutsam (Edström 2006).

Mediernas gestaltning av kvinnliga politiker har vad forskningen visar bidragit till att marginalisera kvinnor i det offentliga livet genom att framställa dem utifrån stereotypa kvinnobilder. Edström sammanfattar mediernas gestaltning genom att skriva:

”[...] mediebilderna av kvinnliga politiker är stereotyp eftersom de mer handlar om deras kvinnoroll och privatliv än om politiken de arbetar för.”

(Edström 2006:243)

Lisbeth van Zoonen pekar i sin bok *Feminist media studies* på hur mediernas representation av kvinnor innebär en symbolisk makt, där medierna påverkar vår syn på vad som är kvinnligt och vad en kvinna kan göra (van Zoonen 1994). van Zoonen menar att medierna genom denna symboliska makt definierar vad som är kvinnligt respektive manligt.

När medierna kritiserats för att deras framställning av kvinnor utgår ifrån stereotypa bilder, har de försvarat sig genom att påpeka att de endast speglar verkligheten som den ser ut. Inom den feministiska forskningen har detta resonemang inte accepterats, istället menar forskarna att medierna bör lyfta fram mer verklighetstroga representationer av kvinnor. Lisbeth van Zoonen ställer sig dock kritisk till vem som ska definiera vilken den ”verkliga bilden av kvinnan” är (van Zoonen 1994). Hon menar att de stereotypa bilderna av kvinnor som medierna presenterar, inte enbart är en produkt av hur de ser på verkligheten. Stereotypa bilder av kvinnor är också skapade i och upprätthålls i sociala sammanhang. Det går enligt van Zoonen inte att peka på en objektiv verklighet som medierna bör skildra, utan även verkligheten är konstruerad

utifrån sociala mönster. De representationer som sker av kvinnor i medierna är på så sätt en produkt av den bild av kvinnor som konstruerats i vår kulturella gemenskap. Med detta som bakgrund kan sägas att de stereotypa gestaltningar som sker av kvinnor i medierna inte enbart är en produkt av den medieinstitution i vilken gestaltningarna skapas. De stereotypa gestaltningarna är skapade och upprätthålls i en social kontext som sträcker sig mycket längre än enbart till medieorganisationerna.

3. Teori

I denna del presenteras de teoretiska utgångspunkter som valts och hur dessa kommer att användas i analysen av materialet. De tre teoretiska utgångspunkter som jag valt att fokusera vid är gestaltningsteori, politisk kommunikation samt genusteori. Avslutningsvis kommer det genusvetenskapliga perspektivet vävas samman med teorin kring politisk kommunikation, för att tydliggöra hur de kompletterar varandra.

3.1 Gestaltningsteori

Gestaltning innebär ett bestämt sätt att tala om och förstå verkligheten. I olika kontexter skapas olika gestaltningar och utifrån dessa skapas sedan ett mönster utifrån vilket gestaltning sker (McQuail 2005).

Gestaltningsteorin eller framing theory, som den kallas inom amerikansk forskning, handlar om hur medierna lyfter fram vissa aspekter av verkligheten och väljer bort andra. Verkligheten är obegränsad, medan mediernas format är begränsat. En gestaltning av verkligheten är en förutsättning för att medierna snabbt och enkelt ska kunna sprida information. Medierna kan inte ta med alla aspekter av verkligheten, utan måste välja ut vilka de ska gestalta (McQuail 2005).

Den gestaltning som sker inom mediaorganisationer beror till stor del på den givna process som sker inom den mediaorganisationen och produktionen av nyheter äger rum. Vid nyhetsproduktion inom mediaorganisationer arbetar journalister och andra medarbetare efter vissa specifika ramar, vilka påverkar medieinnehållets form och innehåll. Denna process innebär att medierna lyfter fram vissa perspektiv av verkligheten och utelämnar andra. De organiserar medvetet eller omedvetet sedan informationen på ett specifikt sätt, vilket innebär att mediernas gestaltning av verkligheten kommer att se ut på ett bestämt sätt (Strömbäck 2009).

Mycket av den information som människor tar del av kommer från medierna, då det är svårt för en enskild person att uppdatera sig kring sin omvärld bara genom att söka information i sin egen närhet (Strömbäck 2009). Detta innebär att medierna innehar en symbolisk makt, där den bild som medierna kommunicerar till läsarna påverkar deras sätt att se på omvärlden (McQuail 2005).

I denna uppsats har gestaltningsteorin använts för att åskådliggöra inom vilka diskurser medierna valt att framställa Maud Olofsson. Detta för att få en tydlig bild av vilken symbolisk makt medierna har över bilden av Maud Olofsson i medierna. Diskursbegreppet är hämtat från Norman Faircloughs kritiska diskursanalys (Winter Jørgensen & Phillips 2000). En diskurs är ett bestämt sätt att tala om världen och i gestaltningen av Maud Olofsson kommer jag att undersöka vilka diskurser medierna förhåller sig till.

3.2 Politisk kommunikation

Kommunikation har alltid varit en viktig del av politiken. Att kommunicera är en förutsättning för att politikerna ska nå ut till allmänheten. Utan kommunikation skulle en demokrati inte fungera. I dagens samhälle har den politiska kommunikationen allt mer kommit att ske i medierna. Det är genom medierna som politiker når ut till allmänheten, i form av medborgare och väljare (Strömbäck 2009).

Inom den politiska kommunikationen som den ser ut idag kan enligt Jesper Strömbäck tre centrala aktörsgrupper identifieras; politiska aktörer, medier och allmänheten. Dessa tre aktörsgrupper ingår i ett socialt system, vilket innebär att de är beroende av varandras agerande (Strömbäck 2009). De politiska aktörerna består både av politiker och politiska organisationer, men också av andra grupper som vill skapa en samhällslig förändring. Mediaaktörer består främst av journalisterna, men också av organisationen bakom och andra viktiga aktörer inom denna grupp är exempelvis redaktörer, organisationsledning och styrelse (Strömbäck 2009). Allmänheten är den grupp som den politiska makten är beroende av i en demokrati, då dessa väljer vilka som ska företräda dem.

De tre olika aktörsgrupperna ingår alla i ett sammanhang i form av organisationer och institutioner med specifika regler och normer som sätter ramarna för hur de kan välja att agera. Aktörerna är också beroende av varandra och skapar tillsammans ett socialt system vilket Jesper Strömbäck i boken *Makt medier och samhälle* väljer att kalla för politiska kommunikationens ekologi (2009). En viktig aspekt av denna ekologi är att politiker är beroende av medierna för att nå ut till allmänheten och därigenom påverka opinionen. I denna relation kan sägas att medierna har ett stort inflytande över hur allmänheten ser på en specifik politiker, då det är genom

medierna som allmänheten får information kring vad exempelvis Maud Olofsson säger och gör (Strömbäck 2009).

Med bakgrund av detta kan sägas att politisk kommunikation som teoretisk utgångspunkt saknar ett genusvetenskapligt perspektiv och jag kommer därför att använda mig av Yvonne Hirdmans teori kring genus samt tidigare forskningsresultat inom området för att beskriva de ojämlika förhållanden som råder på den medierade politiska arenan.

3.3 Genusteoretiskt perspektiv

Begreppet genus står för socialt och kulturellt konstruerat kön. Begreppet används för att tydliggöra skillnaden mellan människors medfödda könstillhörighet och den socialt skapade könstillhörigheten. Beroende på vilket biologiskt kön du tillhör förväntas du agera och handla på ett specifikt sätt. Genus är också ett resultat av sociala processer i samhället och därför inte ett statiskt begrepp, utan kan förändras beroende på tid och rum. Vad som anses vara kvinnlig och manligt kan antingen reproduceras eller omförhandlas i en social kontext (Hirdman 2001).

Den svenska historieforskaren Yvonne Hirdman talar om ett genuskontrakt, som hon menar bör omförhandlas (Hirdman 2001). Genuskontraktet är en tyst överenskommelse mellan män och kvinnor, som innebär ett upprätthållande av vad som är kvinnligt och manligt. Hirdman menar att det i samhället finns ett isärhållande mellan vad som anses kvinnligt och manligt och att det inte får beblandas med vartannat. Isärhållandet är en förutsättning för att det manliga ska kunna bli normen i samhället. Idag ses mannen som resursstark medan kvinnan blir den resurssvaga, detta genom att det som anses manligt värderas högre i samhället än det som anses kvinnligt. Den stereotypa rollfördelningen mellan kvinnor och män innebär att en dikotomi och hierarki skapas menar Hirdman. Med dikotomi syftar Hirdman på de horisontella skillnader som görs mellan vad som anses manligt och kvinnligt. Hierarki menar hon skapas utifrån de maktförhållanden som isärhållandet innebär (Hirdman 2001).

Som jag presenterat tidigare har den tidigare forskningen kring kvinnorepresentation i medierna visat att kvinnor och män skilts åt genom att män fått företräda vissa ämnesområden och kvinnor andra. De områden som

kvinnor ofta uttalat sig kring har dessutom inte värderats lika högt som de områden som männen ofta uttalat sig kring. Tidigare forskning visar alltså att det finns dikotoma förhållande mellan vad som anses kvinnligt och manligt i mediernas rapportering kring politiker samt hierarkiska förhållande med mannen som norm.

3.4 Genus och politisk kommunikation

Jag ämnar att analysera mediernas gestaltning av aktörgruppen politiker utifrån ett genusvetenskapligt perspektiv och därför finner jag det fruktbart att koppla samman dessa teorier. Detta innebär i praktiken att teorin kring den politiska kommunikationen utvidgas med ett genusperspektiv.

Som nämnts ovan finns det inom teorin för politisk kommunikation tre aktörsgrupper. Maud Olofsson tillhör i egenskap av partiledare och näringsminister gruppen politiska aktörer. Det är hur hon gestaltas i aktörsgruppen medierna som jag analyserar i denna uppsats. Detta för att få en överblick över hur hon via medierna kommuniceras till den tredje aktörsgruppen allmänheten. Tidigare forskningen kring gestaltningen av kvinnliga politiker i medierna visar att de på grund av sitt kön inte behandlas på liknande sätt som män. Detta innebär att kvinnor som politiska aktörer i många fall gestaltas på ett annat sätt än manliga politiska aktörer. Det är därför relevant att titta på hur Maud Olofssons genus påverkar den politiska kommunikationens relation.

De största skillnaderna som kan skönjas i medierporteringen kring kvinnliga och manliga politiker är att kvinnor gestaltas i rollen som privatpersoner medan männen gestaltas i rollen som offentliga personer. Kvinnor får företräda mjuka område och männen hårda. Dessutom framställs kvinnor i utifrån stereotypa bilder kring hur en kvinna bör vara.

Med detta som bakgrund kan sägas att teorin kring den politiska kommunikationen som Strömbäck (2009) presenterar saknar ett genusperspektiv. Genom att betrakta den politiska kommunikationen utifrån ett genusperspektiv växer en ny dimension av detta sociala systemet fram. De ojämnliska förhållande som finns inom det sociala systemet kan då lyftas fram och analyseras. Viktigt att nämna i sammanhanget är att även den sociala bakgrunden i form av exempelvis klass, etnicitet och sexualitet kan påverka

hur du som politiker framställs i medierna, men dessa aspekter lyfts inte fram i denna uppsats.

4. Metod

4.1 Val av metod

Uppsatsens metodologiska utgångspunkt är en hermeneutisk ansats som fördjupas med en kritisk diskursanalys. Den hermeneutiska metoden innebär en kvalitativ textanalys som åskådliggör hur texten får mening i den specifika kontext den befinner sig. Diskursanalysen innebär en tolkning av vilka sociala värden som lyfts fram i texterna och hur dessa konstrueras utifrån ett specifikt sätt att tänka kring världen.

4.2 Hermeneutisk utgångspunkt

Hermeneutik är en tolkningslära, vilken kan användas för att förstå och hitta mening i det som sker runt omkring oss. Människor skapar i sin vardag mening genom att de väljer att förstå världen på ett specifikt sätt. Hermeneutik kan användas för att tolka människors meningsskapande och gå bakom det rent explicita i våra vardagliga uttryck (Gripsrud 2002).

Inom medie- och kommunikationsvetenskapen används hermeneutiken för att tolka texter och läsningen av dessa. Människor möter ofta texter med tidigare erfarenhet av liknande texter och i läsningen av nya texter relaterar man därför till dessa texter. På samma sätt som man också utgår ifrån tidigare erfarenheter, kunskaper och attityder (Gripsrud 2002). Genom att analysera texters innehåll kan du som forskare således tolka vilket socialt sammanhang denna uppkommit i, vilken kulturell och social kontext som ligger bakom.

Den hermeneutiska utgångspunkten i denna uppsats innebär att jag går bakom de explicita texterna och analyserar det underliggande meningsskapandet som görs i gestaltningen.

4.3 Kritisk diskursanalys

En diskurs är ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (Winter Jørgensen & Phillips 2000). Diskursanalysen tydliggör hur någon valt att presentera verkligheten. Genom att använda diskursanalys som metod kommer jag kunna fördjupa mig vid mediernas framställning av verkligheten och vilka perspektiv som medierna väljer att utgå ifrån.

Enligt Norman Fairclough är diskurs en social praktik, vilket innebär att den skapas i sociala sammanhang och är beroende av den sociala verklighet som

den skapas i. Fairclough menar att en diskurs både är konstituerad och konstituerande av den sociala världen. Att diskursen är konstituerad innebär att den speglar den sociala världen genom att bekräfta de mönster av social värden som finns i en speciell kontext. Att diskursen är konstituerande innebär att de sociala värdena kan omformas inom en diskurs (Winter Jørgensen & Phillips 2000).

Diskursanalysen består enligt Faircloughs tredimensionella modell av tre olika dimensioner; text, diskursiv praktik och social praktik. Textdimensionen innefattar textens egenskaper i form av språklig uppbyggnad, den diskursiva praktiken innefattar de produktionsförhållande under vilka texten skapas och den sociala praktiken innefattar i sin tur huruvida diskursen förhåller sig till eller utmanar den dominerande diskursordningen. I denna undersökning kommer fokus att ligga vid att undersöka texters innehåll och hur detta innehåll sedan kan kopplas till den sociala praktiken i form av diskursordningar.

4.4 Undersökningens genomförande

För att söka svar på mina frågeställningar och uppfylla syftet med denna uppsats har jag konsulterat nyhetsartiklar från svensk dagspress. Jag har gjort en avgränsning till artiklar publicerade i storstadspress, i form av morgontidningarna Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Göteborgs-Posten och Sydsvenskan, samt kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen. Detta eftersom Maud Olofsson är en politiker på den nationella politiska arenan och därför till stor del förekommer i dessa medier. De stora nyheterna kring henne och de politiska debatter som förs rapporteras ofta om i dessa medier. Medier som radio och tv har uteslutits eftersom materialet då skulle bli för stort och svårare att jämföra, då dessa medier är av en annan karaktär än tidningsartiklar. Jag har valt att fokusera min undersökning vid att titta på det skrivna ordet och inte på bilder. Detta för att kunna fördjupa mig i analysen av texter genom att inte blanda in andra uttrycksformer.

En annan avgränsning som gjorts vad det gäller materialet är vilka årtal jag valt att ta fram material från. Här har jag begränsat mig till titta på medierapporteringen kring Maud Olofsson i början, mitten och slutet av hennes tid som partiledare. Början av hennes partiledartid är 2001, mitten är 2004-2006 och slutet är 2009-2011. Anledningen till varför början av hennes

karriär endast består av ett år beror på att hon precis utsetts till partiledare detta år och det därför finns tillräckligt mycket mediematerial att utgå ifrån.

För att få tillgång till nyhetsmaterial har jag konsulterat mediedatabasen *Retriever* (tidigare *Mediearkivet*). I denna databas har jag sökt på Maud Olofsson under de tre tidsperioderna nämnda ovan. Jag har valt att titta på nyhetsartiklar och därmed uteslutit annat medialt innehåll så som ledare, debattartiklar och även notiser. Debattartiklar har uteslutits eftersom de är skrivna av en utomstående part som inte är del av medierna och ledare har uteslutits eftersom de inte är skrivna efter samma mall som nyhetsartiklarna. Sammanlagt har 31 nyhetsartiklar konsulterats. Jag har i urvalet av material systematiskt valt artiklar och på så sätt försökt få så stor spridning som möjligt vad det gäller tidningskälla och årtal.

4.5 Kritik av metod

Vid valet av metod har jag utgått ifrån syftet med uppsatsen. Då syftet är både deskriptivt och innehar en analytisk hållning, anser jag det relevant att utgå ifrån den hermeneutiska analysens verktyg med en fördjupning genom diskursanalytisk metod. Genom att använda dessa metoder har en fördjupad textanalys varit möjlig att genomföra, samtidigt som de också kan placera i en social kontext. När det gäller mitt tillvägagångssätt anser jag mig ha ett relevant material att utgå ifrån, som går att dra slutsatser utifrån. Detta genom att jag utgår ifrån artiklar från flera olika dagstidningar under tre olika tidsperioder.

Någonting som kan ifrågasättas är varför jag endast valt att analysera en kvinnlig politiker. Det kan anses vara svårt att dra slutsatser utifrån endast en politiker. Dock menar jag att det är relevant att genomföra denna typ av studie, då jag genom att endast titta på en politikers gestaltning har möjlighet att fördjupa analysen och tydligt lyfta fram de mönster som återkommer i gestaltningen.

5. Resultat och analys

I följande del kommer resultat och analys presenteras utifrån de tre olika teman som uppsatsen utgår ifrån. Dessa teman har framkommit vid konsultation av mediernas material kring Maud Olofsson utifrån ett genusperspektiv, från de utvalda åren 2001, 2004-2006 samt 2009-2011. Gestaltningarna som jag nämner nedan är tillspetsade bilder av Maud Olofsson som jag valt att lyfta fram för att förstärka den tydliga koppling till genustillhörighet som medierna gör när de gestaltar kvinnliga politiker. De tre gestaltningar som framkommit är:

- ***Bondmoran***, med stark koppling till landsbygden, bosatt på en gård i Högfors och med anknytning till Centerpartiet.
- ***Husmodern***, som tycker om att baka bullar, laga mat och plocka svamp. Samt har varit hemma med barnen under en längre period. Hennes moderliga sida kommer också fram vid bildandet av alliansen 2004.
- ***Järnlady***, som går hårt åt sina politiska motståndare och som står emot kritik.

Varje tema kommer att presenteras var för sig och en analys av hur medierna gestaltar Maud Olofsson kommer sedan göras i slutet av denna del.

5.1 Bondmoran

Medierna väljer i artiklar kring Maud Olofsson att gestalta henne som *bondmoran*. Hur detta tar sig uttryck i det empiriska materialet som konsulterats kommer presenteras nedan. Den gestaltning av Maud Olofsson som jag valt att kalla *bondmoran* innefattar två aspekter av henne som person. Dels att hon kommer från landsbygden och har en stark koppling till denna, men också att hon har en tydlig koppling till Centerpartiet, vilket traditionellt sätt är ett landsbygdsparti.

5.1.1 Lantisen

Maud Olofssons landsbygdsanknytning är en viktig del av mediernas rapportering kring henne. Göteborgs-Posten lyfter fram Maud Olofssons anknytning till landsbygden genom att jämföra henne med den tidigare

partiledaren Torbjörn Fälldin. ”Hon är mer glesbygdsbo än Torbjörn Fälldin” skriver de. Även Dagens Nyheter skriver i en artikel ”[...] mer förankrad i glesbygdsmyllan än Maud Olofsson är, kan man helt enkel inte bli” (Jacobsson 2001). Hennes uppväxt på landet lyfts fram och hon anses vara en typisk landsbygdsbo, som både är uppväxt på och lever på landet:

Själv växte hon upp på en bondgård med mjölkkor och skog utanför Örnsköldsvik. Liksom sina två bröder deltog hon tidigt i arbetet på gården, en trygg och glad barndom utan hög materiell standard (Fredrikson 2006).

Maud Olofssons anknytning till landsbygden avspeglas enligt medierna också i hennes vanor. Maud Olofsson anses ha vanor som är typiska för en lantis:

Det verkar inte finnas något värre att säga om henne än att hon dricker kaffe på bit. Dansa kan hon också, precis som alla tjejer norr om Dalälven[...] (Jacobsson 2001).

I en artikel från 2006 beskrivs hur Maud laddar batterierna ute i skogen. ”Maud Olofsson vilar ut i svampskogen i helgen. Bland Karl-Johan-svampar och kantareller [...] (Diamant 2006) skriver Expressen. De beskriver hur Maud på helgerna åker hem till Högfors och njuter av naturen. I en artikel publicerad i Göteborgs-Posten samma år lyfts Maud fram som en ”Skogskär arbetsnarkoman” (Fredrikson 2006). Medierna beskriver även hur hon tycker om att koppla av i skog och mark samt att hennes fritidsintresse är skog, natur och skidåkning.

5.1.2 Högfors

I början av Maud Olofssons tid som partiledare innehåller många av nyhetsartiklarna en presentation av henne som person och hennes tidigare bakgrund. Medierna lyfter då framförallt fram den lilla orten Högfors i Norrland, där Maud och hennes familj bor på makens familjegård. Medierna beskriver Högfors på följande sätt.

Familjen bor på hans släktgård i Högfors utanför Robertsfors i Västerbotten, två och en halv timme från Stockholm om allt flyter smidigt (Jacobsson 2001).

Totalt nio personer bor i byn Högfors i södra Västerbotten. Där har familjen en skogsfastighet som i huvudsak sköts av maken Rolf (TT 2001).

Maud Olofsson lämnar - åtminstone under veckorna - byn Högfors i Västerbotten med nio invånare för miljonstaden Stockholm (Wendel 2001)

Maud Olofssons hem i Högfors beskrivs också i medierna utifrån hur det ser ut i hennes hem:

Hon bor i ett rött trähus med veranda och vita knutar, och öppnar dörren iklädd mörka byxor och en röd T-shirt med paljetthjärta över bröstet. Inomhus finns furumöbler och dalahästar (Fredrikson 2006).

Vi sätter oss vid köksbordet med kaffe och en mellanmjölk från Norrmejerier. Här har Maud Olofsson bott sedan 1981. Huset timrades av makens släktingar i mitten av 1800-talet.

- Alla Rolfs tidigare generationer har bott här (Fredrikson 2006) .

Maud kopplades tidigt samman med Högfors, som också i fortsättningen av hennes partiledartid kom att spela en viktig roll. Jag tänker då speciellt vid bildandet av alliansen 2004. Då Högfors återigen hamnar i fokus. Maud Olofsson bjuder hem de andra tre partiledarna i den borgerliga oppositionen till sin gård i Högfors. Här träffas de för att diskutera en gemensam politik. Maud låter de andra partiledarna smaka på lokala specialiteter, gå skogspromenader och bada i badtunna. Dagens Nyheter väljer 2004 att beskriva Högfors med fokus på dess kontraster när Maud Olofsson bjuder in de övriga partiledarna i alliansen till möte i sitt hem:

- Här är maktskiftesgänget, utbrister Maud Olofsson glatt när hon presenterar sina partiledarkolleger på altanen framför huset (Eriksson 2004).

Förmodligen har det aldrig tidigare varit så många stockholmare samtidigt i Högfors. Alla kontrollerar oroligt staplarna på sina mobiltelefoner (Eriksson 2004).

5.1.3 Centermyllan

Även centerledaren Mauds anknytning till partiet är en viktig del av hennes koppling till landsbygden. Detta eftersom Centerpartiet har en stark tradition av att vara ett landsbygdsparti och Maud Olofsson precis som de flesta andra av partiets ledare har en stark koppling till landsbygden.

Dagens Nyheter lyfter i en artikel fram Maud Olofssons starka anknytning till centerpartiet genom att beskriva henne som "[...] fast förankrad i centermyllan [...]" (Jacobsson 2001). Artikeln lyfter fram hennes tidiga engagemang i partiet och att hon ständigt omgivits av centerpartister.

Göteborgs-Posten skriver ” Hon anses vara rena rama inkarnationen av en centerpartist.” I samma artikel skriver de:

I hennes kropp bor en centerpartistisk själ, den fick hon från födseln. Pappan var kommun- och landstingspolitiker och mamman kvinnoförbundare - för centern förstås.
- Jag brukar säga att jag är blodpad, gapskrattar hon (Silberstein 2001).

Aftonbladet skriver i en artikel 2001 att ”Maud Olofsson föddes rakt in i centerpartiet”. De lyfter fram föräldrarnas engagemang i partiet under hennes uppväxt och hur hon tidigt gick med i partiet.

Maud Olofsson var 14 år då hon gick med i centerns ungdomsförbund. Hennes föräldrar var aktiva centerpartister och Maud säger att hon växte upp i en politisk lantbrukarfamilj (Larsson 2001),

I samma artikel beskrivs också hur Maud tar parti för landsbygden. Att hon har en ”typisk centerpartistisk profil” och bland annat menar att koncentration kring storstäderna är fel (Larsson 2001).

Under de senare åren (2009-2011) har fokus inte längre legat vid Maud Olofssons koppling till landsbygden. Hon har själv i intervjuer lyft fram sitt skogsintresse och att hon gillar att plocka svamp. Men medierna har inte i lika hög utsträckning som tidigare valt att lyfta fram Maud Olofssons koppling till landet.

5.2 Husmodern

Medierna väljer också i sin presentation av Maud Olofsson att gestalta henne som en *husmoder*. Medierna förknippar Maud Olofsson med sysslor som är typiska för en *husmoder*, dels att hon tycker om vissa hushållssysslor, dels att hon varit hemmafru och tagit hand om sina barn i tio år. Men att Maud Olofsson är *husmoder* märks också i det att hon gärna tar hand om sina manliga kollegor, bland annat i allianssamarbetet. Maud gestaltas i rollen som privatperson utifrån sina privata intressen. Hennes intresseområde som privatperson presenteras dels i intervjuer, men också vid andra tillfällen.

5.2.1 Bakar, lagar mat och plockar svamp

I flera av mediernas intervjuer med Maud Olofsson lyfts det fram att hon på sin fritid tycker om att baka, laga mat och plocka svamp.

Intressen: Vara i naturen, plocka bär och svamp samt idrotta. Maud Olofsson åkte Tjejvasan förra året (Fagerlund 2005).

Intressen: Vara med familjen, åka längdskidor, plocka svamp och promenera i skogen, laga mat (Olsson 2010).

På detta sätt beskrivs ofta Maud Olofssons intresse i privatlivet. Hon gillar en rad olika saker och alla kan inte kopplas till henne som *husmoder*. Men vissa av dessa intressen förstärker bilden av Maud Olofsson som en kvinna med husliga intressen, som är kopplade till hemmet.

Vid partiledarmötet i Högfors 2004 lyftes Mauds intresse för bakning fram specifikt. Medierna gestaltar också hur hon gärna bjuder på det hembakade brödet som bakats utifrån eget recept.

Brödet är bakat, gästsängarna är bäddade och den hyrda badtunnan är på plats. Här, på Maud Olofssons gård i Högfors i Västerbotten (Beertema 2004).

Partiledarna får också smaka på Mauds eget hälsobröd (Johansson 2004).

God pr när Maud bjöd på hembakat (Kellberg 2004).

5.2.2 *Hemma med barnen*

Inte sällan lyfts Maud Olofssons familjeförhållande fram i medierna. Medierna lyfter då bland annat fram att Maud Olofsson under flera år varit hemma med barnen. ”Hon var hemma i nästan tio år med barnen” (Fredrikson 2006), skriver Göteborgs-Posten. ”Under 80-talet stannade trebarnsmamman hemma [...]” (Peruzzi 2001), skriver Aftonbladet. Medierna beskriver hennes val av att var hemmafru på följande sätt:

Kontrasten är stor mot småbarnsåren. Då levde hon och hennes make enkelt för att ha råd att vara hemma växelvis med barnen. Vännerna varnade för att hon satte karriären åt sidan.

I dag har hon "noll dåligt samvete".

- Man behöver inte göra allt samtidigt. Det är kanske inte precis när barnen är små som man behöver göra karriär. Man kan kanske titta på Maud Olofsson. Hon är partiledare och vice statsminister trots att hon inte hade hundra procent fokus på yrkeskarriären när barnen var små (Johansson 2006).

Maud Olofsson ses som en förebild för hur du som kvinna kan kombinera familjeliv och yrkeskarriär. Hon lyfts fram som ett bevis på att det går att göra karriär trots att man stannar hemma med barnen när de är små.

5.2.3 Alliansens moder

Maud Olofsson var en av de mest drivande krafterna i bildandet av alliansen, bestående av Centerpartiet, Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Det var vid ett möte hemma hos Maud i Högfors 2004 som de fyra partierna valde att offentliggöra att de tänkte samarbeta inför valet 2006 genom att bilda Allians för Sverige.

Medierna gestaltar mötet på följande sätt:

Hemma hos centerns Maud Olofsson i Högfors ska de borgerliga partiledarna under ett dygn smida hemliga planer (Johansson 2004).

Rent hus för maktskifte – Maud Olofsson bjuder in till möte för att städa ut (s) (Beertema 2004).

Mötet handlar alltså om att smida planer för att ta över makten. Mötet tycks ha till syfte att bana väg för ett regeringsskifte vid nästkommande riksdagsval. Medierna väljer vid rapporteringen att lyfta fram att Maud kommer att bjuda på hembakade hälsobullar och att hon hyrt in en badtunna. Medierna lyfter fram ”Mauds hälsobröd vid maktskiftesträffen i Högfors” och lyfter fram badtunnan.

- Jag ska hyra en badtunna som vi ska bada i. Den eldar man upp och så sitter man tillsammans i en ring. Och så blir det någon naturupplevelse i skogen.

Maud Olofsson tror att det kommer fattas många bra beslut i hemmet i Högfors:

- Det är vid furubordet i köket som många av diskussionerna kommer att äga rum. "Det fattas väldigt många goda beslut runt köksbordet. Om det blir för kallt tänder vi kaminen", säger Maud Olofsson (Johansson 2004).

Medierna presenterar alltså 2004 hur Maud Olofsson bjuder in de tre andra partiledarna till sitt hus i Högfors. Det är ett viktigt avstamp för de dåvarande oppositionspartiernas samarbete och här visar de sin vilja att skapa ett starkt samarbete. Mötet i Högfors 2004 blev en symbol för bildande av alliansen och har nämnts flertalet gånger efter detta i medierna. Inte minst när alliansen vann valet 2006, Aftonbladet skriver:

Här började maktskiftet. I augusti 2004 bjöd Maud Olofsson hem de andra tre partiledarna för diskussioner och för att plantera träd tillsammans. Då kunde vi inte ana att det skulle gå så här (Josefsson 2006).

Utan hennes initiativ med Högforsträffen hemma hos henne hade den borgerliga alliansen aldrig blivit till (Josefsson 2006).

Att det blev just Maud Olofsson som bjöd hem de andra partiledarna bör ses som strategiskt, på grundval av att hon är kvinna och därför kan anses som omhändertagande. Hon bjuder precis som förväntat på hembakat och har hyrt in en badtunna som de fyra partiledarna ska bada i. Det kan sägas förefalla som att Maud Olofsson får representera den moderliga och omhändertagande kvinnan som med vänliga intentioner bjuder in de tre manliga kollegorna för att gemensamt ena de fyra partierna.

5.3 Järnlady

Mediernas gestaltning av Maud Olofsson utgår också ifrån att hon är en stark kvinna som är hård mot sina motståndare och kan stå emot kritik. *Järnlady* är ett begrepp som tidigare använts för att beskriva denna typ av kvinnor i politiken och därför väljer jag att även i denna analys lyfta fram detta begrepp för att förklara mediernas gestaltning av Maud Olofsson. Margaret Thatcher är en av de kvinnor inom politiken som tidigare kallats för järnlady, då hon ansågs vara en orubblig kvinnlig politiker som spelade på männens planhalva genom att gå ifrån sin naturliga kvinnlighet genom att vara hård och rationell.

5.3.1 Kritiserar

Maud Olofsson utsågs innan sitt tillträde som partiledare till ”Årets rivjärn” av riksorganisationen Hem och Samhälle. Under sin tid som partiledare har hon enligt medier till stor del levt upp till att vara en tuff politiker som kritiserat både politiska motståndare som partiledare och näringslivet som näringsminister.

Medierna lyfter bland annat fram hur Maud kritiserar, attackerar och ryter till. Några av rubrikerna som jag funnit i materialet lyder såhär:

Olofsson öppnade offensivt. Inledde som partiledare med en krigsförklaring mot Göran Persson (Gelotte 2001)

Maud Olofsson till attack mot facken (Petersen 2004).

Maud Olofsson anfaller försvaret (Andersson 2010).

Skärpt ton från Maud Olofsson (Neurath 2009).

Maud Olofsson ger Vattenfall bakläxa (Besér 2009).

Under sitt första år som politiker hinner Maud dessutom både angripa Socialdemokraterna och Moderaterna och ilska till när postservice ska läggas ner i hennes hemkommun. Medierna beskriver Mauds kritik mot Socialdemokraterna och Moderaterna på följande sätt:

Ansvarslös ekonomisk politik, urusla vägsatsningar och ett Sverige stött i social och regional klyvning. Den bilden målade centerledaren Maud Olofsson upp i ett fränt angrepp på regeringen i sitt sommartal i västerbottniska Ånäset i går (Bengtsson 2001).

När postservice hotas av nedläggning beskrivs Mauds kritiska sida på följande sätt:

Nu knyter Maud Olofsson, 46, (c) näven åt Björn Rosengren. Han lovade att post- och kassaservice skulle gälla också för glesbygdsbor (Hansson 2001).

Mediernas gestaltning av Maud som ett rivjärn fortsätter också under mitten av hennes tid som partiledare, 2004 till 2006. Svenska Dagbladet skrev under 2004: ”Maud Olofsson vek inte en tum från sin kritik av facket och statsminister Göran Persson” (Petersen 2004). Medierna lyfter här fram att det inte är helt enkelt att argumentera med Maud.

Även under de senare åren av Mauds karriär har hennes offensiva sida lyfts fram i mediernas rapportering. Maud har då främst riktat sin kritik mot näringslivet, i egenskap av näringsminister. Hon har bland annat skärpt tonen mot börsbolagsstyrelserna och sågat Saabs planer. Kring kritiken av börsbolagens styrelser skriver medierna:

Under gårdagens presentation var näringsministern tuffare i sitt tal till börsbolagen och dess valberedningar än hon tidigare varit och sade att en förändring av könsfördelningen i bolagen måste ske snabbt om de inte vill ha lagstiftning (Neurath 2009).

När det gäller kritiken av Saabs planer skriver medierna:

Maud Olofsson stänger dörren för Saab - igen. Trots beskedet om att Saab ska rekonstrueras så ger näringsministern Saab små möjligheter.

- Vi har fått presentation av GM kring Saabs framtid, och vi har kommit fram till att den inte håller, säger Olofsson (Berggren & Karlsson 2009).

5.3.2 Står emot kritik

Som näringsminister kritiseras Maud Olofsson flera gånger hårt i medierna, men hon visar också under denna tid att hon kan stå emot sina kritiker och går stark ur ett mediedrev mot henne. Maud har kritiserats flera gånger i medierna, dels under den så kallade "Vattenfallskandalen" 2009, då det statligt ägda bolaget Vattenfall satts i pant. Dels för sitt agerande i Saab-affären, där hon under lång tid fick försvara beslutet att staten inte skulle köpa upp den konkurshotade koncernen. Dessa båda exempel kommer här lyftas fram och presenteras.

Under Vattenfallskandalen 2009 riktades hård kritik mot Maud Olofsson i medierna. Det diskuterade huruvida hon känt till att vd:n i Vattenfall tecknat ett avtal med tyska myndigheter, som innebar att det statligt ägda företaget satt koncernen i pant. Turerna var många när det gäller rapportering och flera medier lyfte fram att Maud befann sig i en förtroendekris.

Näringsminister Maud Olofsson har kastats ut i sin djupaste förtroendekris som partiledare och minister. En energikris. Nästa vecka anmäler oppositionen henne till KU (Konstitutionsutskottet) (Lönnaeus 2009).

- Nu är det Fredrik Reinfeldts uppgift att svara på om han har förtroende för henne. I längden får hon svårt att sitta kvar, eftersom förtroendet för energipolitiken och Vattenfall har skadats så kraftigt, säger han (Karlsson 2009).

- Så jag frågar igen: har Fredrik Reinfeldt verkligen fullt förtroende för näringsminister Maud Olofsson? Han har inte givit något tydligt svar på den frågan (Hedlund 2009).

Maud Olofsson påstod först att hon aldrig skulle godkänna denna typ av avtal och kritiserades då i egenskap av näringsministern för att hon inte känt till detta avtal.

Men trots alla dessa möjligheter att ta del av informationen hävdar Maud Olofsson att hon inte känt till vad avtalet innebär (Berggren & Karlsson 2009).

Först hävdade hon att hon inte känt till avtalet förrän i höst. Sen att hon själv grävt fram det redan i våras (Lönnaeus 2009).

Senare meddelar Maud Olofsson att hon känt till avtalet sen tidigare och kritiserades då för att inte ha agerat trots kännedomen om det. Dessutom anklagades hon för att ha ljugit. Flera politiska motståndare kritiserar Maud i medierna. Hon tvingas att försvara sig i medierna. Medierna berättar om att Maud anklagas för att ha talat osanning för svenska folket. Expressen skriver:

Hon har vilselett folket - Maud Olofsson anklagas för att mörka pantsättning (Hedlund 2009).

Dagens Nyheter skriver i en artikel att: ”Maud Olofsson anklagas för lögn” (Karlsson 2009:2) och beskriver den rödgröna oppositionens kritik mot hennes agerande. Socialdemokraterna ifrågasatte om Maud Olofsson verkligen kunde sitta kvar som näringsminister efter det inträffade. Medierna beskrev det på följande sätt:

Nu uppmanar Socialdemokraterna Fredrik Reinfeldt att ompröva sitt förtroende för sin vice statsminister (Karlsson 2009:1).

- Reinfeldt måste ställa sig frågan om hon kan sitta kvar, säger Tomas Eneroth, näringspolitisk talesman i Socialdemokraterna (Karlsson 2009:1).

Maud Olofsson står stark genom hela Vattenfallskandalen och hon sitter kvar som näringsminister. Medierna lyfter i krisen fram henne som en bestämd person som kan stå emot kritik.

När Maud Olofsson som näringsminister senare blir ansvarig för den så kallade ”Saab-affären” vilken följde av att bilföretaget Saab stod utan köpare då tidigare ägaren General Motors valt att sälja företaget, kritiserar hon hårt för sitt agerande. Många av kritikerna menade att Saab är en så viktig del av den svenska industrin, att staten borde gå in och stödköpa företaget. Men Maud Olofsson höll fast vid att staten inte var intresserade av något köp.

I medierna riktas kritik mot Maud Olofssons sätt att hantera affären. Aftonbladet beskriver hur en bil-analytiker kritiserar Maud och menar att ”Maud Olofsson har pratat ner Saab - och skrämt bort nya ägare såväl som bilköpare” (Marmorstein 2009). Samma tidning skriver senare en artikel med titeln ”Så svek hon Saab” (Collin 2009) där de förklarar hur Maud Olofsson på grund av sin okunnighet inte kunde hantera Saab-krisen.

Även i Saab-affären är Maud Olofsson mycket bestämd och beslutsam, precis som en *järnlady* ska vara. Medierna beskriver på följande sätt hur Maud Olofsson stått emot kritiken i Saab-frågan:

Men näringsministern slår tillbaka:

- Vi har levererat det som staten kan göra, nämligen snabba besked, säger Maud Olofsson (C) (Marmorstein 2009).

Men när Saab dyker upp i valrörelsen kan Maud Olofsson prata om några viktiga principer:

- Hon stod emot kraven på att satsa pengar för att hålla Saab under armarna när konkurs hotade. Det hade varit som att skicka pengar rakt in i ett svart amerikanskt hål (Genborg 2010).

5.4 Analys - gestaltningen av Maud Olofsson

I analysen kommer jag att lyfta fram uppsatsens resultat och analysera dessa utifrån en gestaltningsteoretisk utgångspunkt. Med hjälp av teorierna kring politisk kommunikation och genus kommer gestaltningen av Maud Olofsson sättas i ett sammanhang. Även de diskurser som medier förhåller sig till i sin gestaltning kommer att lyftas fram.

Medierna har i flera fall valt att gestalta Maud Olofsson utifrån hennes genustillhörighet. Gestaltning av Maud Olofsson som kvinnlig politiker har skett genom att medierna har:

- lyft fram hennes privatliv och fokuserat vid henne som privatperson
- lagt fokus vid att betona de egenskaper hos henne som kan kopplas till vad som anses vara kvinnligt
- lyft fram henne som en kvinnlig politiker med skinn på näsan då hon kritiserat andra och stått emot kritik

Den bild som medierna väljer att lyfta fram av Maud Olofsson kan sägas förhålla sig till flera olika diskurser. Dels diskursen om hur en kvinna bör vara och vad som kan anses vara kvinnligt. Att kvinnlighet traditionellt sett förknippas med vissa egenskaper och att kvinnor förväntas utföra vissa sysslor. Kvinnlighet förknippas med egenskaper som exempelvis mild och omhändertagande. Kvinnor förknippas dessutom med hemmet och den privata sfären och förväntas intressera sig för husliga sysslor form av

matlagning, städning och barnpassning. En annan diskurs som medierna förhåller sig till i gestaltningen av Maud Olofsson är diskursen om hur en kvinna från landsbygden är, att hon exempelvis gillar att plocka svamp och påta i trädgården. Denna bild av Maud Olofsson framkommer i gestaltningen av henne som *bondmora* och *husmoder*, där flera av hennes egenskaper stämmer överens med vad diskursen om vad som är kvinnligt och vad som är kopplat till landsbygden. I gestaltningen av Maud som *järnlady* framkommer den diskurs som säger att manligt och kvinnligt inte bör beblandas. Det som Yvonne Hirdman kallar för isärhållandets logik (Hirdman 2001). När Maud Olofsson betar sig som en man i politiken genom att vara hård och rationell kallas hon för järnlady, detta eftersom hon frångår sin kvinnliga sida och agerar utifrån ett traditionellt sett manligt mönster.

Medierna lyfter fram vissa delar av verkligheten och gestaltar den på detta sätt utifrån specifika utgångspunkter (Strömbäck 2009). När det gäller mediernas gestaltning av Maud Olofsson väljer medierna att lyfta fram Maud Olofssons starka koppling till landsbygden, såväl politiskt som privat. De lyfter fram Maud som en landsbygdsbo som under helgerna är bosatt på en gård i Högfors. De kopplar också henne starkt till Centerpartiet och hennes politiska profil med fokus på landsbygden anses vara typiskt centerpartistisk. På detta sätt växer en bild fram av Maud Olofsson som *bondmora*, då hon kommer från landet, bor på en gård under helgerna

Som *bondmora* framställer medierna Maud Olofsson både utifrån rollen som privatperson, men också i rollen som politiker. Medierna lyfter fram Maud Olofsson som en jordnära kvinna med en stark anknytning till landsbygden. Hon är uppväxt på en gård och bor nu på sin egna tillsammans med maken Rolf. Hennes vanor är typiska för en ”lantis”, hon dricker kaffe på bit. Maud Olofssons starka anknytning till hembyn Högfors lyfts också fram i medierna. Högfors beskrivs i medierna med hjälp av målade bilder av hur gården ser ut och hur Maud där lever ett liv i stor kontrast till storstadslivet i Stockholm. Skillnaden mellan Maud Olofsson och en vanlig *bondmora* är bara den att hon även är partiledare och näringsminister. Men som politiker tillhör Maud Olofsson också ett parti vars profil är strak kopplad till landsbygden. Centerpartiet är sprunget ur bondeförbundet och har därmed en stark grupp väljare på landsbygden. På detta sätt kopplas Maud Olofssons roll som privatperson ihop med hennes roll som partiledare. Kanske hade medierna

inte på samma sätt valt att gestalta Maud som en *bondmora* om hon inte varit partiledare för Centerpartiet.

I gestaltningen av Maud Olofsson som *bondmora* kan sägas att hennes genustillhörighet är central. Hon hade inte kunnat gestaltas som *bondmora* om hon varit man. Att hon är kvinna medför att medierna kan bygga upp sin gestaltning av Maud Olofsson utifrån stereotypen av hur en kvinna på landet lever och vilka vanor hon har. Att medierna i flera fall väljer att gestalta Maud Olofsson som privatperson och inte som politiker visar också att hennes genustillhörighet påverkar hur medierna väljer att gestalta henne. Kvinnliga politiker är traditionellt sett i större utsträckning gestaltade i rollen som privatpersoner, än i rollen som politiker (Edström 2006).

Som *husmoder* framställs Maud Olofsson tydligt utifrån sin genustillhörighet. Hon är dels som privatperson gestaltad utifrån sina typiska kvinnliga intressen och vanor. Men också tydligt gestaltad som alliansens moder i förhållande till de övriga tre manliga partiledarna, då hon bjuder hem dem till gården i Högfors.

Maud Olofssons intressen i form av bakning och matlagning anses historiskt sett typiska för hennes kön. Historiskt sett förknippas dessa vanor med kvinnlighet och kvinnor. När Maud Olofsson själv presenterar sig som intresserad av dessa vanor kan medierna enligt sin logik inget annat än att haka på och gestaltningen av Maud Olofsson som en *husmoder* blir en självklarhet. Att hon dessutom varit hemma med sina barn under deras uppväxt innebär att husmors-gestaltningen blir än tydligare. Även i denna gestaltning av Maud Olofsson utgår medierna ifrån hennes privatliv, precis som medierna gärna gör i gestaltningen av kvinnliga politiker. Kvinnor har traditionellt sett förknippats med den privata sfären och män med den offentliga. Detta innebär också enligt vad tidigare forskning visat att till och med de kvinnor som representeras i en offentlig roll, i medierna ofta gestaltas i rollen som privatperson.

Genom att gestalta Maud Olofsson som *husmoder* väljer medierna aktivt att skilja ut henne från sina manliga kollegor. Det finns utifrån husmodersrollen en annan förväntning på Maud Olofsson än vad det finns av hennes manliga kollegor. Hon förväntas vara huslig och omhändertagande. Något som sällan förväntas av en manlig politiker.

Medierna förhåller sig i denna gestaltning till en genusdiskurs, som säger att kvinnor bör vara på ett visst sätt. Kvinnor kan inte enbart ses som offentliga personer, utan även deras privata roll är av vikt. Detta just på grund av att hon är kvinna och då antas ha en stark koppling till hemmet. Kvinnor anses av naturen vilja laga mat, ta hand om barnen och ta hand om männen i sin närhet.

Maud Olofsson som *järnlady* är en gestaltning som historiskt kan kopplas till tidigare kvinnliga politiker med en hård attityd. Att Maud Olofsson kallas just *järnlady* kan tydligt kopplas samman med hennes genustillhörighet. Som kvinna förväntas du vara mild, omtänksam och ha en vänlig framtoning. Maud Olofsson bryter du mot denna uppfattning kring kvinnan och anses då så fort hon uttalar sig kritiskt kring någonting vara en hård politiker. På detta sätt får hon en helt annan roll än de manliga politikerna. Starka ord som exempelvis attackerar och ryter till är inte ovanliga i mediernas beskrivning av hennes uttalande.

Gestaltningen av Maud Olofsson som en aggressiv och kritisk politiker finns med under hela hennes tid som partiledare. Mediernas rapportering visar tydligt på hur de anser att en kvinna bör agera och hur Maud Olofsson bryter mot detta mönster, vilket innebär att starka ord används för att framställa hur hon agerar som politiker. På detta sätt åskådliggörs en kvinnas begränsade handlingsutrymme utifrån hennes genustillhörighet. En man som kritiserar motståndare och andra aktörer inom den politiska arenan skulle förmodligen inte gestaltas på samma sätt, då det förväntas av män att de är hårda och rationella. Medierna förhåller sig i denna gestaltning till isärhållandet logik som Yvonne Hirdman talar om, genom att de tydligt utgår ifrån att manligt och kvinnligt bör hållas isär (Hirdman 2001). Att de båda sfärerna inte får blandas innebär att Maud Olofsson genom att agera på ett manlighet sätt definieras som en *järnlady*.

6. Slutdiskussion

I slutdiskussionen kommer uppsatsens frågeställningar att besvaras och de viktigaste slutsatserna utifrån analysen att lyftas fram. Jag kommer här att diskutera gestaltningen av Maud Olofsson och fördjupa tankarna kring hur teorin kring den politiska kommunikationen kan förstås utifrån ett genusperspektiv. Dessutom kommer undersöknings resultat kopplas samman med tidigare forskning på området.

6.1 Återkoppling till problemställning

Hur gestaltas Maud Olofsson i medierna?

Denna undersökning visar att Maud Olofsson som kvinnlig politiker i flera fall gestaltas på ett stereotypt sätt i medierna. Som nämnts i inledningen har Maud kritiserat medierna för att tala mer om hennes putande läppar, än om hennes politik. Vad jag funnit, är det inte just mediernas fokus på Maud Olofssons utseende som gör att hon gestaltas utifrån en stereotyp kvinnobild. Istället har denna studie visat att mediernas gestaltning av Maud Olofsson till stor del utgår ifrån hennes koppling till hemmet, landsbygden och familjelivet. Maud Olofsson gestaltas också i rollen som en tuff kvinnlig politiker, där mediernas isärhållandet mellan kvinnor och män inom politiken blir extra tydligt.

Tre teman har lyfts fram för att visa hur medierna återkommande har valt att gestalta Maud Olofsson utifrån hennes genus. Dessa teman visar alla tre tydligt att Maud Olofsson i medierna gestaltas utifrån sin genustillhörighet. Då Maud Olofsson lyfts fram som *bondmora* och *husmoder* blir kopplingen till hemmet och den privata sfären ett återkommande sätt genom vilket medierna gestaltar henne. Denna gestaltning kan kopplas samman med föreställningen om att kvinnor har en naturlig koppling till hemmet. I gestaltningen av Maud som *bondmora* kommer också en koppling att göras till kvinnor på landet. Här lyfter medierna fram Maud utifrån en diskurs om hur kvinnor på landsbygden är. När det gäller gestaltningen av Maud Olofsson som *järnlady* lyfter medierna fram henne som en tuff kvinnlig politiker som bryter mot ett genusmönster genom att var orubblig och manlig, istället för mjuk och omsorgsfullt kvinnlig. Hon bryter mot genusmönster

genom att vara mer manlig än kvinnlig i sin framtoning och omnämns då som *järnlady*.

Att Maud Olofsson i medierna gestaltas på ett specifikt sätt som kvinna inom politiken märks tydligt om vi sätter mediernas gestaltning av henne i relation till hur manliga politiker gestaltas. En manlig politiker skulle inte lika starkt kopplas till den privata sfären. Istället skulle han lyftas fram i sin offentliga roll. Genom att kvinnor inom politiken både lyfts fram i en offentlig och privat roll i medierna skapas andra förutsättningar för dem än för männen. De kan enklare kritiseras utifrån sin personlighet och inte utifrån sin politik. Mediernas gestaltning av Maud Olofsson som *järnlady* är också genusspecifik. Det anses givet att manliga politiker är rationella och kritiska varelser samtidigt som det inte är någonting som är normen för kvinnliga politiker. Detta leder till att medierna lyfter fram kvinnliga politiker som är kritiska och rationella som *järnlady*, då de bryter mot de genusmönster som finns i samhället.

Hur kan denna gestaltning tolkas utifrån teorin kring politisk kommunikation?

Då det skett en mediering och medialisering av den politiska kommunikationen, så är det genom medierna som politiker idag når ut till allmänheten med sitt budskap och sin politik (Strömbäck 2009). Den gestaltning av politiker som sker i medierna är därför betydelsefull, då det är genom denna kanal som politikerna når ut till medborgare och väljare. Att tolka den politiska kommunikationen utifrån ett genusperspektiv är därför viktigt, då det finns skillnader i mediernas gestaltning av kvinnor och män.

Utifrån ett genusperspektiv kan den politiska kommunikationens sociala system tolkas på ett nytt sätt, vilket jag nämnt ovan i teoridelen. Den politiska kommunikationens sociala system får en ny dimension och de olika aktörsgrupperna inom det sociala systemet kan analyseras utifrån andra förutsättningar. Kvinnor som politiska aktörer gestaltas i medierna ofta annorlunda än manliga politiska aktörer. Allmänheten kan inom systemet tolka mediernas gestaltningar på olika sätt utifrån sin verklighetsuppfattning. Medierna är en avgörande aktör för skapandet av stereotypa bilder av kvinnliga politiker, vilka skapas och bekräftas i mediernas texter. Politiker kan utifrån mediernas gestaltningar antingen avvika eller bekräfta de

stereotypa bilderna som förekommer, men de kan aldrig komma ifrån dem så länge medierna väljer att utgå ifrån dem. På detta sätt är alla de tre aktörsgrupperna inom politikens sociala system medskapare eller utmanare av gestaltningen som görs av kvinnliga politiker. De har då möjlighet att bekräfta eller utmana dessa gestaltningar.

Denna uppsats resultat tillsammans med tidigare forskning visar att politikernas genustillhörighet påverkar vilka gestaltningar medierna väljer att göra av dem. Kvinnliga politiker förväntas agera på ett specifikt sätt utifrån sin genustillhörighet. Att vara kvinna inom politiken innebär dessutom att du inte tillhör normen i det politiska livet, då politiken traditionellt sett är en manlig arena och därför utgår ifrån en manlig norm. Tidigare forskningen visar att du som politisk aktör och kvinna har andra förutsättningar på den politiska arenan än manliga politiker. Detta innebär att kvinnliga politiker i förhållande till manliga får en lägre position i den politiska kommunikationens sociala system. Det finns alltså ojämlika förhållande mellan män och kvinnor inom den politiska kommunikationens sociala system.

6.2 Återkoppling till tidigare forskning

Genom att återkoppla till tidigare forskning vill jag sätta min uppsats i en kontext och beskriva hur den bidrar till forskningen inom området. Som nämnts tidigare har flera tydliga mönster kunnat skönjas i mediernas gestaltning av kvinnliga politiker. Kvinnliga politiker har kopplats samman med den privata sfären i mycket större utsträckning än sina manliga kollegor. Medierna har valt att fokuserat vid de kvinnliga politikernas utseende i form av klädsel och frisyrier. Kvinnorna har fått representera mjuka frågor i form av exempelvis vård och omsorg samt kultur. Dessutom har kvinnliga politiker gestaltats som de avviker i förhållande till männen som anses vara normen. Vilket inte minst tydliggörs i valet av att kalla dem för just ”kvinnliga politiker”. Kvinnor som agerat på ett bestämt sätt och varit hårda mot sina motståndare har brutit mot normen för hur en kvinna ska vara och därför pekats ut som bland annat *järnlady* (Kleberg 2006, Edström 2006, Norris 1997).

Dessa mönster i medierapporteringen som den tidigare forskningen visat kan även ses i gestaltningen av Maud Olofsson. Hon förknippas till stor del med hemmet och den privata sfären. Medierna väljer att göra hemma hos reportage med Maud Olofsson och hennes gård i Högfors hamnar vid flera

tillfällen i fokus. Även det faktum att Maud Olofsson tycker om att baka och laga mat gör att hon kopplas samman med hemmet och de hushållssysslor som kvinnor traditionellt sett utför. Gestaltningen av Maud Olofsson som *järnlady* kan också kopplas samman med vad tidigare forskning visat. Det finns ett mönster i tidigare forskning som visar att medierna ofta framställer kvinnor med skinn på näsan som järnladys eftersom de då bryter mot normen för hur en kvinnlig politiker ska vara.

I förhållande till tidigare forskning kan min studie på flera sätt sägas bekräfta de mönster som tidigare setts i liknande forskning. Denna uppsats bekräftar att medierna i sin gestaltning av kvinnliga politiker till stor del lyfter fram dem utifrån stereotypa bilder och ser dem som den avvikande parten i politiken, där mannen är norm. Gestaltningen av Maud Olofsson som sker i svensk dagspress kan sägas bekräfta bilden av den kvinnliga politikern som tidigare forskning visat, snarare än att utmana den.

6.3 Förslag på vidare forskning

I denna uppsats har jag fokuserat vid att titta på en kvinnlig politikers gestaltning i medierna. För vidare forskning skulle det vara intressant att kvalitativt titta på ett bredare material och jämföra olika kvinnliga politikers gestaltning i medierna. Detta för att få en djupare förståelse för vilka skillnader som finns mellan kvinnliga politikers gestaltning i medierna.

Det skulle för vidare forskning också vara intressant att undersöka hur politiker gestaltas i medierna med utgångspunkt i intersektionalitetsbegreppet. Detta skulle innebära att flera sociala aspekter lyfts fram och mediernas gestaltning av politiker undersöks utifrån politikernas genus, etnicitet och klass. Denna typ av underökningar inom området är sällsynta och jag tror att de skulle bredda fältet.

Referenser

Litteratur

Djerf-Pierre, M. & Löfgren Nilsson, M. (2004) Könsmärkning i SVT:s nyheter 1958-2003. *Nordicom Information*, 26:4, 39-50

Edström, M. (2006) *TV-rummets eliter - Föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet

Gripsrud, J. (2002) *Mediekultur. Mediesamhälle*, Göteborg: Daidalos

Hirdman, Y. (2001) *Genus – om det stabila föränderliga former*, Malmö: Liber

Jarlbro, G. (2006) *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.

Kleberg, M. (2006) *Genusperspektiv på medie- och kommunikationsvetenskap*. Stockholm: Höskoleverket

McQuail, D. (2005) *Mass Communication Theory*, London, SAGE

Norris, P. (1997) *Women, Media and Politics*, New York: Oxford University Press

Strömbäck, J. (2009) *Makt, medier och samhälle*, Stockholm: SNS Förlag

van Zoonen, L. (1994) *Feminist media studies*, London: SAGE

Winter Jørgensen M. & Phillips L. (2000) *Diskursanalys som teori och metod*, East Sussex: Routledge

Tidningsartiklar

Andersson, Carl V (2010) ”Maud Olofsson anfaller försvaret”, i *Expressen* 2010-11-18

Beertema, Irene (2004) ”Rent hus för maktskifte – Maud Olofsson bjuder in till möte för att städa ut (s)”, i *Aftonbladet* 2004-08-30

Berggren, Jan-Erik & Karlsson, Karl-Johan (2009) ”MAUD SÅGAR PLANEN – Näringsministern: Det här håller inte, Saab”, i *Expressen* 2009-02-21

Besér, Nathalie (2009) ”Maud Olofsson ger Vattenfall bakläxa”, i *Dagens Nyheter* 2009-06-10

Bengtsson, Tomas (2001) ”Olofsson angrep både s och m”, i *Göteborgs-Posten* 2001-08-05

Collin, Robert (2009) ” Så svek hon Saab”, i *Aftonbladet* 2009-12-19

Diamant, Salihu (2006) ”Mauds 14 krav på Reinfeldt. Laddar i skogen: ”Jag är väldigt målinriktad” ””, i *Expressen* 2006-09-24

Fagerlund, Charlotte (2005) ”Aktuella ansikte – Maud Olofsson ”Jag kastar mig i lianer” ””, *Sydsvenskan*, 2005-08-07

Fredrikson, Elin (2006) ”Skogskär arbetsnarkoman. MAUD OLOFSSON ligger i startgroparna för ett hektiskt år”, i *Göteborgs-Posten* 2006-01-14

Gelotte, Gert (2001) ”Olofsson öppnade offensivt. Inledde som partiledare med en krigsförklaring mot Göran Persson”, i *Göteborgs-Posten* 2001-03-20

Genborg, Kenny (2010) ”Prestige-seger för Olofsson”, i *Göteborgs-Posten* 2010-01-28

Hansson, Anita (2001) ” ”Håll dittlöfte, Rosengren” – Maud Olofsson ilsknar till när postservice dras in i hennes hemkommun”, i *Aftonbladet* 2001-11-29

Hedlund, Ingvar (2009) ” ”HON HAR VILSELETT FOLKET” – Maud Olofsson anklagas för att mörka pantsättningen”, i *Expressen* 2009-11-19

Jacobsson, Cecilia (2001) ”PÅ TAPETEN: Det här är Maud”, i *Dagens Nyheter* 2001-03-03

Johansson, Karin (2006) ”En ny minister flyttar in. Sydsvenskan följde Maud Olofsson (c) under en dag”, i *Sydsvenskan* 2006-10-11

Johansson, Sofia (2004) ”Här planeras "statskuppen". Hemliga mötet hos Maud ska knäcka Persson”, i *Expressen* 2004-08-30

Josefsson, Leif-Åke (2006) ”Här började maktskiftet 2004”, i *Aftonbladet* 2006-09-18

Kellberg, Christina (2004) ”God pr när Mad bjöd på hembakt”, i *Dagens Nyheter* 2004-09-05

Karlsson, Karl-Johan (2009:1) ” ”Kan hon sitta kvar Reinfeldt?” – Socialdemokraterna till angrepp mot Maud Olofsson: ”Hon har medvetet försökt vilseleda folket” ””, i *Expressen* 2009-11-15

Karlsson, Lars-Ingmar (2009:2) ”Maud Olofsson anklagas för lögn”, i *Dagens Nyheter* 2009-11-21

Larsson, Alf (2001) ”Maud Olofsson föddes rakt in i centerpartiet”, i *Aftonbladet* 2001-07-16

Lönnaeus, Olle (2009) ”Analys Maud Olofsson och Vattenfall Djupaste krisen hittills - ändå sitter hon säkert”, i *Sydsvenskan* 2009-11-21

Marmorstein, Elisabeth (2009) ”Maud sabbar-Kritiseras av expert”, i *Aftonbladet* 2009-11-26

Neurath, Carolina (2009) ”Skärpt ton från Maud Olofsson”, i *Svenska Dagbladet* 2009-09-10

Olsson, Hans (2010) ”Maud Olofsson”, i *Dagens Nyheter* 2010-06-10

Peruzzi, Britt (2001) ”Det här är Maud, en naturlig center”, i *Aftonbladet* 2001-03-19

Petersen, Leif (2004) ”Maud Olofsson till attack mot facken”, i *Svenska Dagbladet* 2004-07-10

Sandberg, Mattias (2009) ”De är tuffare för att jag är kvinna. Maud slår tillbaka mot sina kritiker”, i *Aftonbladet* 2009-12-30

Silberstein, Margit (2001) ”Bloddopad Olofsson”, i *Göteborgs-Posten* 2001-01-24

Tidningarnas Telegrambyrå (2001) ”Maud upprörs av klyvnad och klyftor”, i *Göteborgs-Posten* 2001-12-10

Wendel, Per (2001) ”Lantisen vill ta över storstan. Maud Olofsson föreslås bli centerns nya ledare”, i *Expressen* 2001-03-08